

Peter H. Schaarup

Fra: Arbejdstilsynet
Sendt: 9. juni 2015 12:11
Til: Peter H. Schaarup
Cc: MST - Kemikalier Høringsvar
Emne: SV: Offentlig høring af strategier for 11 stoffer på listen over uønskede stoffer

Kære Peter Schaarup,

Hermed følger Arbejdstilsynets bemærkninger til de 11 strategier for den fjerde og sidste pulje af stoffer på LOUS:

- **Parfumestoffer**

Ordet "produkter" mangler i sidste sætning side 4 i sidste afsnit i pkt. 3.3.4.:

"Hvor det er muligt at fjerne et farligt stof eller materiale eller erstatte eller reducere det til et minimum, skal arbejdsgiveren sørge for dette. Arbejdsgiveren skal også sørge for, at eksponeringen fra farlige stoffer og materialer er nedbragt så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling. I mange processer, herunder rengøring, vil det i praksis i mange tilfælde betyde, at der skal anvendes parfumefrie *produkter*."

- **Bor-forbindelser**

Arbejdstilsynet gentager følgende bemærkninger til strategien, som ikke er blevet indarbejdet i den seneste revision:

Side 2, 4. sidste afsnit, hvor der står: "For arbejdsmiljøet er der særlige forholdsregler for håndtering og arbejde med stoffer med en Repr. 1B klassificering." Sætningen tages ud.

I afsnittet om alternativer på side 5 tilføjes: "Ved erstatning af bor-forbindelser på de områder, hvor det ser ud til at være teknisk muligt, skal der tages højde for de sundhedsfarlige egenskaber af disse alternative forbindelser."

Derudover har Arbejdstilsynet følgende bemærkning til strategien:

På side 6, afsnit 3, hvor der står: "I visse situationer i arbejdsmiljøet, når der håndteres borsyre/borax, kan det være nødvendigt med særlige tekniske foranstaltninger eller anvendelse af personlige værnemidler, for at reducere eksponeringen og opnå øget sikkerhed. Det vurderes særligt relevant i forbindelse med støvende processer eller ved dannelse af aerosoler fx i forbindelse med industrielle biocid-imprægneringsprocesser, lastning eller losning af borsyre/borax pulver, ved indblæsning af celluloseuld-isolering i konstruktioner, eller i forbindelse med rengøringsprocesser."

Afsnittet ændres som følger:

"Erhvervsmæssig eksponering: I visse situationer i arbejdsmiljøet, når der håndteres borsyre/borax, kan det være nødvendigt med særlige tekniske foranstaltninger eller anvendelse af personlige værnemidler, for at **forebygge** eksponeringen og opnå øget sikkerhed. Det vurderes **f.eks.** relevant i forbindelse med støvende processer eller ved dannelse af aerosoler fx i forbindelse med industrielle biocid-imprægneringsprocesser, lastning eller losning af borsyre/borax pulver, ved indblæsning af celluloseuld-isolering i konstruktioner, eller i forbindelse med rengøringsprocesser."

- **2,3 epoxypropylneodecanoat**

På side 2 øverst, hvor der står "Arbejdstilsynets bemærkning?" kan følgende sættes ind:

"Erhvervsmæssig eksponering for EPDA er reguleret af arbejdsmiljølovgivningen, hvorefter arbejdsgiveren bl.a. har pligt til at udføre en kemisk risikovurdering og iværksætte forebyggende foranstaltninger efter Arbejdstilsynets forebyggelsesprincipper, så unødigt påvirkning undgås."

På side 2, 3. sidste afsnit, hvor der står: "Der forventes erhvervsmæssig eksponering i forbindelse med industrielle og professionelle anvendelser af EPDA, for hvilke eksponeringsniveauerne kontrolleres ved brug af risikohåndteringsforanstaltninger såsom f.eks. lukkede systemer, ventilation og personlige værnemidler." Sætningen ændres til: "Det vurderes, at der kan være risiko for erhvervsmæssig eksponering i forbindelse med industrielle og professionelle anvendelser af EPDA. Efter arbejdsmiljøreglerne har arbejdsgiveren bl.a. pligt til at udføre en kemisk risikovurdering og iværksætte forebyggende foranstaltninger efter Arbejdstilsynets forebyggelsesprincipper, så unødigt påvirkning undgås. Det betyder, at arbejdsgiverens pligt til at foretage substitution går forud for tekniske foranstaltninger, såsom lukkede systemer og ventilation, og for personlige værnemidler"

- **Mangan(II)sulfat**

Ingen bemærkninger.

- **NMP**

Arbejdstilsynet har fået oplyst, at det ikke er den seneste udgave af strategien, der var lagt til høring. Følgende bemærkninger er afgivet til den version, der er fremsendt på e-mail af Toke Winther d. 8/6-15:

På side 5 i 3 afsnit nedefra står: "Om ovenstående eksponeringsniveauer også er gældende for danske forhold er ifølge Arbejdstilsynet uvist. Der er i Danmark krav om, at arbejdsgiveren skal sikre, at eksponeringen for farlige stoffer og materialer er så lav som muligt – laven end grænseværdien, hvis teknisk muligt". Arbejdstilsynet finder stadig, at denne sætning godt kan tolkes som om, at det generelt er acceptabelt at have en luftforurening i samme størrelsesorden som grænseværdien. Det skal på en eller anden måde fremgå, at dette ikke er tilfældet. Dette er også er baggrunden for, at der kan være tvivl om, hvorvidt eksponeringsniveauerne er relevante ift. danske forhold, hvilket også bør fremgå tydeligere af afsnittet. Arbejdstilsynet foreslår følgende formulering af afsnittet: "Der er i Danmark krav om, at arbejdsgiverne skal sikre, at eksponeringen for farlige stoffer og materialer er så lav som teknisk muligt, og det er normalt ikke tilstrækkeligt blot at overholde grænseværdien. Arbejdstilsynet er således ikke bekendt med, om ovenstående eksponeringsniveauer kan overføres på danske forhold."

Tilsvarende gælder for side 7 i andet afsnit under overskriften, hvor følgende tekst foreslås: "I Danmark er der krav om, at arbejdsgiverne skal sikre, at eksponeringen for farlige stoffer og materialer er så lav som teknisk muligt, og Arbejdstilsynet er på den baggrund ikke bekendt med, at ovenstående risici også skulle være gældende for danske forhold."

- **Molybdæntrioxid**

På side 5 øverst skal "Luft i arbejdsmiljøet" erstattes med "Grænseværdier for luftforurening".

I skemaet på side 5 øverst bør der refereres til Arbejdstilsynets grænseværdier for Mo:

- Molybdænforbindelser (opløselige, beregnet som Mo): 5 mg/m³
- Molybdænforbindelser (uopløselige, beregnet som Mo): 10 mg/m³

- **Naphtalen**

På side 1, afsnit 3 nedefra mangler der et ord: "Naftalen er registreret under REACH, men er ikke på kandidatlisten. Der er nogle usikkerheder omkring, *hvorvidt* grænseværdien for eksponering i arbejdsmiljøet er for høj, men Tyskland har påtaget sig at udføre en stofevaluering under REACH i 2016."

På side 4 i andet afsnit under tabellen er der nogle ord for meget: "Der er både i Danmark og i EU (og Danmark)1 ~~er der~~ fastsat en grænseværdi på 10ppm eller 50 mg/m³ i arbejdsmiljøet."

- **Na- & Cahypochlorit**

Ingen bemærkninger.

- **Nikkel**

Ingen bemærkninger.

- **Biphenyl**

På side 6 i afsnit 3 nedefra står følgende: "Miljøstyrelsen I USA (US EPA) har konkluderet, at dataene er utilstrækkelige og vurderet, at biphenyl ikke er kræftfremkaldende". Ud fra formuleringen kunne det godt lyde som om, US EPA har vurderet at biphenyl ikke er kræftfremkaldende (dokumentation for fravær af kræftfremkaldende effekt), hvilket er noget lidt andet, end at de ikke har vurderet, at biphenyl er kræftfremkaldende (mangel på dokumentation for kræftfremkaldende effekt). Man kunne overveje at tydeliggøre sætningen.

- **F-gasser**

Ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen,

Louise Thorup Mundt

6. kontor - Kemi og Ulykker

Postboks 1228 – 0900 København C.

Tlf.: 70 12 12 88 Direkte: 72 20 87 97

E-mail: at@at.dk Direkte: ltm@at.dk

Fra: Peter H. Schaarup

Sendt: 12. maj 2015 17:09

Emne: Offentlig høring af strategier for 11 stoffer på listen over uønskede stoffer

Til organisationer og virksomheder på vedlagte høringsliste

Jf. vedlagte høringsbrev sendes hermed 11 strategier for den fjerde og sidste pulje af stoffer på listen over uønskede stoffer i offentlig høring. Frist for høringssvar er **10. juni 2015 kl. 12**. Høringssvar sendes til pehsc@mst.dk og kemihoering@mst.dk

Høringsmaterialet kan downloades fra:

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/listen-over-uoenskede-stoffer/lous-pulje-iv-strategier/>

Med venlig hilsen

Peter H. Schaarup

Chefkonsulent

Kemikalier

Dir tlf.: (+45) 72 54 41 46

pehsc@mst.dk

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29

DK - 1401 København K

Tlf.: (+45) 72 54 40 00

www.mst.dk